

HỘI ÁI-HỮU BIÊN-HOÀ

Website: <https://www.bienhoatx.com>

Email liên lạc: datlam1951@yahoo.com

Hội Ái-Hữu Biên-Hoà hân hạnh giới thiệu đến quý vị bài: **Dân Số Và Sinh Hoạt Cộng Đồng Các Sắc Tộc Ở Biên-Hoà Năm 1923** được đồng hương **Huỳnh H. Hiền** sưu tầm gửi về đóng góp trên diễn đàn Hội. Hội chân thành cảm tạ tác giả. Kính mời. **Trân trọng.**

DÂN SỐ VÀ SINH HOẠT CỘNG ĐỒNG CÁC SẮC TỘC Ở BIÊN-HOÀ NĂM 1923

Biên-Hoà vào năm 1923, dân số bao gồm người dân An-Nam và nhiều sắc dân Đông-Dương (Métis Sino-Annamites) như Mã-Lai, Ấn-Độ, ... hoặc hậu duệ người Trung-Hoa theo Tướng Trần Thượng Xuyên định cư lập nghiệp tại Cù Lao Phố, Biên-Hoà khi xưa, được gọi là Minh-Hương và người Trung-Hoa sau này bỏ xứ

đến Biên-Hoà sinh sống khá nhiều (1 ngàn 350 người). Họ bị đồng hoá với người An-Nam và có cùng quyền và nghĩa vụ từ quan điểm hành chính của nhà nước thuộc địa Pháp.

Người Trung-Hoa, với số lượng 2 ngàn 384 người ghi danh, định cư tại thị trấn chính, trong các thị trường quan trọng. Nói chung, ở tất cả các trung tâm giàu có của tỉnh, nơi họ nắm giữ phần lớn dịch vụ thương mại và công nghiệp.

Một số người trong số họ đứng đầu các địa vị rất quan trọng. Họ được nhóm lại thành bốn Bang (Quảng-Đông, Phúc-Kiến, Hán (Hakkas), Triều-Châu) theo nguồn gốc của họ. Các hội được điều hành, do sự đề cử của các hội viên gồm một ông Bang Trưởng và một Bang Phó. Hai vị này điều hành sinh hoạt Hội qua vai trò trung gian giữa chính quyền và hội viên trong các sinh hoạt hằng ngày khi gặp vấn đề cần giải quyết. Các Bang sinh hoạt liên hệ với cảnh sát nếu cần giúp đỡ. Các Bang cũng phải chịu trách nhiệm về thuế phải nộp bởi các hội viên, những người mà hội phải giữ tên và các thuế sẽ trao lại cho chánh quyền thuộc địa.

Người Quảng-Đông thường là thương nhân và hay nhà công nghiệp. Họ sở hữu hầu hết các xưởng cưa, bãi gỗ, lò gạch, lò vôi, tàu, thuyền và bãi rác. Họ cũng là thợ xây, thợ mộc và thợ may. Người Phúc-Kiến (Phokien) thì mặt khác, chuyên về cửa hàng tạp hoá hoặc hiệu thuốc. Đối với người Hán (Hakkas), họ thích làm thợ rèn, thợ đá, thợ lặn và thợ làm bánh. Cuối cùng là người Triều-Châu chủ yếu là những người chèo thuyền trên sông Đồng-Nai, một số mở tiệm ăn nhờ họ chuyên môn về hải sản.

Cần lưu ý rằng lúc này, Bang người Hải-Nam chưa có thành lập trong tỉnh Biên-Hoà lúc bấy giờ.

Đối với người Ấn (Hindu), Mã-Lai, Phi (Philippines), họ là số ít về số lượng nhân sự, đa số làm việc cho các cơ quan hành chính Pháp, sở cảnh sát hay an ninh để đi giữ an ninh khu vực hoặc đi tịch thu tài sản, tang chứng ở các nơi, như các nhà nông dân hoặc tại chợ, phà, lò mổ, ... , khi được lệnh từ Toà Bó hay Sở An Ninh Mật Thám Pháp.

Population de la province de Bienhoa (1928)

TABLEAU RÉCAPITULATIF

Annamites	115.595	hab.
Moïs. (<i>non compris les Tribus Stiengs du nord</i>)	11.400	
Chinois	2.384	
Minh-huong	1.350	
Cambodgiens	1.163	
Européens.	215	
Indiens	55	
Japonais...	3	
<hr/>		
Population totale:	132.165	hab.

Huỳnh H. Hiền

Tài liệu tham khảo:

* Đông-Dương, Nam-Kỳ. Chuyên khảo của tỉnh Biên-Hoà, bởi M. Robert.

Nhà xuất bản: Impr. L. Minh (Saigon)

Ngày xuất bản: 1924